

شرائط اشتراك :
سنه لکي ۳۰، آلتی آيلنی
۲۰ غمروشر

۱۱۱۱ اجنيه ايجون :
سنه لکي ۱۰، آلتی آيلنی ۶ فوانقدرو. اعلانات ايجون
اداره ماموري محمدزهي بک مراجعت ايديليز .

۲۳ مارت افرنجي ۱۹۱۱

۱۰ مارت ۱۳۲۷

صاحب امتياري :
شهيندر زاده فلبلي
احمد مسلمي

اداره وتحرير محلي :
جفال اوغلي جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتياز ايله جريان ايتليدر .

نسخه سي هر يرده يکرمي پازهدز .

۲۲ ربيع الاول ۳۲۹

انتقادات

اسلامك حالت روجیه سی حقنده

تدقیقات

پوردو دارالفنونى مكافاتی احراز امتش متفكرن اسلامیه دن
وتونس مهاجریندن دوكتور

شريف احمد الحسنى بك

قارداشز طرفندن

دوكتور بواژه به قارشى يازيلان فنى رديه

— ۳ —

1 دوكتور شريف احمد بك، مسلمانلارك هيئت ورياضيه
عائد كفيات و... اعداد ايندكن صوكرابوواژه يك
شوسرنامهل مبحثه كچيور : 1

بوواژه نك شو مبحثه كى ياناقى، كنديسنك يالكز
برقزىل صوفودكل، عين زمانده علم تاريخ قطه سندن
جاهل اولديغى ده بيلديريور. بوقدر قبا جاهلره
هراسانده وريان مختصر ومفيد براسم وارسده آداب
مطبوعات بزي اواسى يازمقندن منع ايدييور، باقكز
نه دييور :

طفيليت اسلام

« هر كس بيلملى در كه مسلمانلارك صنعتكارلى،
عالملى، مهندسلى، طبيلى، معمارلى، زراعى
زورله مسلمان ايدلش اسپانيول خريستانلردن عبارت
ايدى كه بونلر، حياتلى قورتارمق ايچون اسلامى
قبول ايتديلر »

« اسپانيول برخريستان ايكن مسلمان اولان آوه
روئس » اسخى ده مسلمان آدى شكلته ضوقارق
آتارينه « اين رشد » امضاسى آدى . كذا اسپانيول
برخريستان ايكن ينه مسلمان اولان « آوى سن »
امضاسى « اين سينا » يه جويردى !!!
« بنابرین اسپانيا مسلمانلرينك كفيات فنيه
وعليمهسى، موازنه ماغيه لرى بوزوق اولان مسلمانلره
عطف ايديله من ! »

شريف احمد بك، بو عصر مدنيتده بودرجه
جاهل بر آدم وهله علم احوال الروح عالمى اولمق
دعواسنده بر جاهل بولونديغه تحير ايدييور، وبو
جاهله دوكتور لوقه ررك « طبابت اسلاميه » تاريخى،
مشهور رونانك « اين رشد وملكى » نام اثر مهمى
توصيه ايدييور ودييور : « اين سينا، عمرنده اسپانيائى
كورمه مش ونه كندى ونده اجدادنده خريستان
بولونماش ايرائى برمسلمانلر بخارا قربنده افشانده
دوغشدر . اسى ابن سينا حسين بن عبدالله بن حسن
بن على در . »

ابن رشده كانجه : مشار اليه، فقهاى اسلاميه
اراسنده شهرت قازامش ذوات يتشدرمش برمسلمان
عائله سنه منسوب اولوب قرطبه ده دوغش وخالص

شو . لده هيمزه دوشن وظيفه اصليه . افراد ملتى
هر فكر، هر ملاحظه نك فوقنده اولان برامل مقدسك
اطرافنده طوبى لامقدر . ملت :

سلامت عموميه

تركييله افاده اولوناييله جك مقدس بر فكرك
اطرافنده طوبى لامعالى در . تا كه بزي وبزه بل باغلايانلرى
قوزتاراجق اولان مقدس امل، مقدس اتحاد حصوله
كسين . عناصر عثمانيه يي اتحاد ايتديرم ديورز . نه
قدر نجيب بر آرزو ! پكى اما برعائله افرادى كندى
ارالزنده اتحاد ايدمزه، محله قومشورلى اتحاد
دعوتلى براز كولونج اولمى ؟ بز مسلمانلر اولان
اتحاد ايدمده صوكراده بوكشن سعاده غير مسلم
وطنداشلمزى دعوته امكان اصل اولسون . بز اتحاد
ايدرسهك . منظومه عثمانيه نك كله مركزيه سى وجوده
كلير . وهر كس بوكته متحده نك جاذبه سنه ترديف
دور وسيرك ضرورت حيات شكلنى آلايدنى آكلار،
اختلاف يرينه اشتلاف، عداوت يرينه مودت قائم
اولور . ايشته مسلكين . ايشته مقصدمن . بيله موزه
بارى بودفمه دردمنزى آكلاداييلكمى ؟

شپندر زاده قلبلى

احمد علمى

مشترکین کرامزه

« حکمت » ك ايكنجى سمنسى ايچونده اشراك
ايدم جك ذوات كرامه، پوسته اجرييله برابر اون
دورت غروشه كوندريلكده اولان « سنوسيلر،
عبدالحمد وسيد مهدى . . » اعماق خيال - برنجى
كتاب « برقاچه . بر مضحك ورموعنه . پوسته
اجرييله برابر يالكز التى غروشه ورييله جكدر .
آرزو ايدنلر، اداره موزه يازمايلدرلر . سنه اورطه سنده
ابونه اولان ذوات دخى عين فيانه اثرلى ايسته به
بيلرلر .

ايكنجى سمنز

ابليس بهمنك اوچونجى وودورنجى كتابلى
[حسن صباح كجنى - آدم وابليس] وتصوف
اسلامى نك دوردنجى وشنجى كتابلى اسرار آدميه
سيرلوك [تفرقه ايديله جكى كى صحيفه حكيميه واديه،
مباحث اجتماعيه وقبه ده بويوك اهتمامه تعقيب
اولوناجقدر . ذوق مايمزه واداب وطنيه موزه موافق
برصورتله جدائى لطيفه شككنده يازان برمحرمزه
برصحيفه تخصيص ايديلدى . متصوفين كرام ايله مشاهير
فلاسفه نك تراجم احوال وافكارى ايچون آيرى
صحيفه من اولاجقدر .

بز اميد ايدمزه كه اتحاد وترقى نك شخصيت معنويه سى
خطا ايدنلره خطاسنى . آكلاداجق بردوره تكامله
كبرمشدر .

اتحاد وترقى، اداره سياستى دست همنه توديع
ايتديكى فرقه واسطه سيله، شخصلردن وطن وملت
خدمت ايد ايتديكى ملى سوينى تدبير امور ملتله
توظيف ايديور . بويله بر توظيف اولنره قدسيت
ولاخطلك صفى ويزمن، بوموظفين، اتحاد وترقى نك
محترم برسلسله آمالدن عبارت اولان پروگرامك مواد
عاجله سنى قوه دن فعله جقارمغه موفق اولورلر،
بز اولنرى تكريم و تحيل ايدمزه . لكن مقصددن
خطا و قصدا انحراف ايدرلر، محضا اتحاد وترقى به
منسوبدرلر ديه اولنرى استحسان ايمزه .

اقلاب كونه قدر اتحاد وترقى منسوبى محدود
وبونك چوغيده عسكر ايدى . عسكرلر سياستدن
چكلمنجه اورتمده بش اون كيشى قالدى . بونلردن
برقاچينك نفوذى چوق بويوى، ياكش دوشونكلرى
مسائل كوريلدى . بز اولنره اعتراض ايتك .

اتحاد وترقى نك بعض اعضاسى، سفالت دوره سنده كى
دعائلى اونودان دوره سعادتده اللهه عصيان ايدن
خافلر كى، انقلابى هانكى قوتله يادقلىرى وملكى
هانكى قوتك اتحاد وترقى بسوق ايدم جكنى اونوتديلر،
شهر چارشوسنده دوچار تحير اولان كويلر كى،
اوروپانك بعض ساخته آلايشلى خصوصنده كنديلرى
غيب ايتديلر . بز اولنره اعتراض ايتك .

محيا بونستقيدات واعتراضاتمزه اتحاد وترقى به قاتلق
مى ايتك ؟ اصلا . بوكون اتحاد وترقى نك شايان تقدير
بردوره تكامله كيرديكنى كورمكه مسرورز . كوريو-
رزه ايدنلن خطايى تعميره چاليشور، كوريو رزه
ينه وطنه خدمت ايچون اوغراشيور و كنديسنى احيا
ايدن افكار اصليه رجعت ايدييور .

دين ووطنى سمنه ناموسلى آدم، اتحاد وترقى به
بوشرفلى تكاملده ظهير اولملى در . محيا اتحاد وترقى
برمكتب اجق ايسته س، بو محترم خدمتى اويايور
ديه اوكا معاونت ايتمك موافق حيت مى در ؟ خاير .
ناصل كه نا بر آدمى، محضا اتحاد منسوب ديه توقيره
قالقشموده موافق حيت دكلدر . شيمدى به قدر بر
چوق مقالاتمزه، بركونكى احتياج ايچون حاضرلا-
نماد بيمزى وهرائى بالضروره اكسيك كورديكمزى
سويله دك . بوى ينه تكرر ايدييور . تنقيد ايدم،
لكن دوستانه وحقيرستانه اولسون . بوكون بويوك
بر بخران ايچنده بولويورز . شرقك انتباهى، بو
انتباهدن متضرر اولاجقرك شدله فعاليتى موجب
اولدى . اورطه ده اولان رجالى بوجدا لده موقفتله
كورده شجك اقتدارده كورميورز . شو حالده بوتون
ايدلرمن، بومتين وفداكار ملك همت عزمنه باغلى
بولويور . آرتق اوروپايلر يالكز باب على به دكل،
برازده بوعالى ملكك تظاها رنه باقييور، ملى برقوقه ترانس،
ملى برمتينغ برناظر ك بيانانندن دها بويوك تاثير ياييور.

عربدر . اسمی ابن رشد محمد بن احمد بن رشد . در .
بوعصر مدینه متفان اولی ادا شده بولونان بر آدمک ،
اهل صایب محاربه سنی میدان کتیرن قرون وسطانک
جاهل باباسلری کی دوشوندریکنه تمجب ایتهمک قابل
دکدر . « بزه قالیرسه بونده تمجب ایدمک هیچ
برجهت یوق . بوعصر مدینه دیدیکمز تکاملات
صناعیه عصرنده ، سوبه مغویه جه شو جاهل واحق
بووازه ی دن باشقا درلو دوشوندریکنه وینا برین قرون
وسطانک « پی رلر میت » دن هیچ بر فرق اولمایان آدم
پک چوق . نیجه احقار وار که انسانیت صافیته نک
بویه ماصالری قبول وهضم ایدمک زهاب اولویور .
پاره ایله قاندراماد قنری وجدانلری ، افترا ویالانله
اسلامدن چوریمک املنه قایلیرلر . زواللی احقار !
اونلریلمه لیدرلر ، حقیقت ، افترا لره سترایدیه مز .
اونلریلمه لیدرلر ، آفریقاده انتشارینه مانع اولمغه
چالیشد قنری اسلامیت ، عن قریب اوروپاده دخی
انتشاره باشلا بقددر . یقین بر استقالده شخص معنوی
اسلام ، اوروپایی هیأت ارشادیه صورتنده دولاشه جق
ووجدانی ظلماتده قانلره شوزلری سوبلیه جکدر :

الله بر محمد حق و انسانیت عدل و اخوند

بووازه ی لر حاضر اولسونلر ، یقین براسا الله ،
نور و وحدت ، ظلام شرک ویت پرستی جهاندن
قالدیراجق ، حقیقی اخوت دورر سنی اعلان ایدمک وینه
لسان حق : جاما الحق و زهق الباطل ان الباطل کان زهوقا ،
سوبلیه جکدر .

ختم

حکایت

تربیه ، ایکنجی یارادیلشدر .

— ۳ —

یکن مقاله مزده تربیه دن فائده کوریه میه جکنی
ادعا ایدنلرک شود عواسی نه درجه چوروک اولدیفنی
سوبلیه مش ایدک . بومقاله مزده اوسرودا تمیزی اثباته
چالیشه جقز .
اوج مرتبه آیردیفمز تربیه نک اک مؤثری
« تربیه ابتدایه » در . علوم اجتماعیه نک اک مقبول
موضوعلرندن بری ده ، انسان ابتدائی و چوجقلرده
مشترکا موجود استعدادات و تمایلاتک تحلیل و تدقیقه
عائده مباحثدر . انسان ابتدائی ده « خاصه تقلید » چوق
قوتلیدر . کذا بوسیله و غیر مشغول دماغلرده
« دقت » کیفیتیه بک قوی در . برچوجق ، ایلك
کور دیک مثالری ، ایلك دیکله دیک سوزلری اکثریا
عمرینک صسوکنه قدر اونوتماز ، بولری شکللا
اونوتسه بیه ایجابات و ثمراتی اونوداماز . عالم ذوق

و سفاخته اوزون مدت قوشد قدن صوکرک معصومانه
ومنزویانه حیات سورمش ووقتی او قومق وایلك
ایتمکله کچیرمش اولان بر سوکی از قداشمک شوقیه تلی
سوزلری هیچ اونوتام :

« ایلك سوز آکلامنه باشلادی زمان عصبته
آلدیفنی تلقیناتی بر آدم اصلا اونودامیور . بن ،
صفحات تفکرک هپسندن کچدم ، هپسنی کوردم ویا بدم .
اک سفیه و اخلاقسز آدمک کی اذواقه دالدیغ زمانلر
اولدی . عیش و سرمستی نک و ردیک بدخوبی
وعصیتله حقوق انسانه تجاوز ایتدیکم و همجنسی
ایختدیکم زمانلرده اولدی . لکن هیچ بروقت
مردود و قنارایش ایله افتخاره ، بومردودیت و غالی
استحسانه وهله بویه افعالندن صوکرک تأثر و ندامت
حس ایتهمک موافق اولامادم . بوقدر اعمال مردوده
و ذمیمه ایچنده ، بنده نطافت و شرافتی غیب ایتهمش
برشی وار ایدی وجدانده موجود و حکمتی
غیب ایتهمش اولان بر نور . بونک نه اولدیفنی ،
نیک ثمره سی بولوندیغی دوشوندم . بونور ، والدیه مک
وجدانندن سینه مهین طمانی و مؤثر تلقیناتی ایدی
تربیه ابتدایه نک برنجی درجه ده عاملی والدله ،
صوکرک بدرو عائله خاقی ، خدمتچی و ابتدائی معلمی در .
برچوجقک تربیه لی یعنی انسان نامنه مستحق اولق
ایچون لازم کان مکتوباته تمیل اولاجق براساسی
خاثر اولماسی ایچون ، اوکا تربیه ویره جکدرک اصول
تربیه واقف اولمالری ایجاب ایدر .

ایوانه که زده اک اولمایان بودر . اولجه بزمده
ملی و دینی بر اصول تربیه مز وار ایدی . ادوار
انخطاطیه مزده هرشی کی تربیه اصولی ده بوزولدی ،
هیجه ایندی . حالا فقرا و عوامز ، بیلمدکلرندن
ویلدیریلدکلرندن اک بسیط بر اصول تربیه واقف
دکدر . متوسطین ده مکمل بر اصول تربیه دن
محرومدر . اغنی و مرفهینمز ایسه ، اکثریتله شایان
استکراه بر مقلدکله زواللی وطن و ملتیه حسا ، میلا
و تربیه بابانجی و معافیته عین صورتله سائر اقوامده
بابانجی وینا برین انسانیت ایچون بی فائده و بو وطن
ایچون مضر اولاد یقیشدیر یورلر .

بو یوک قوناقلرده اطفال ، اوللری چرکس و جاهل
جاریه لرله ابدال زنجیه لرک دست تربیه سنه تسلیم ایدیلیدی .
بونلرک همت و غیرتیه چوجق آلتی یدی یاشنه قدر
بوتون اوصاف ذمیمه و بالخاصه نخوت و غدره مالک
اولمش بولونوردی ، طابانسلزق ، دونکلک ،
زن مشربلک کی خدمتکار قادیلره مخصوص نعوتده
جایا .

شیمدی بوموجوده برده تمش ایکی ملکک ترسانندن
عبارت « مریه » لر علاوه ایدلیدی . بواوج چشید
تربیه سامورلرینک ایدی مشترکا همتندن چقان
چوجقلرده بالاده کی اوصافندن ماعدا « استحقار ملیت ،
بو یوک بر خود پرستی » دخی بولونور . هر قاعده مک
مستثناسی واردر . اولایلیرکه بوسورتله تربیه کورن

چوجقلردن آز فنا ، حتی ایکنجی و اوچسونجی
درجه لرده کی تربیه نک انتظام وجدیتی سایه سنده ای
ادملرده اولسون . لکن قاعده ، اساسی و عمومی در .

آیری آیری تفصیلاتدن اول زده کی تربیه نک
خطوط عمومیه سنه برکوز آتالم ، وایشه مبادیدن
باشلا یالم . بشیکده کی چوجق آغلامنه باشلار ، بونی
دویان پدر و والدیه یابارلر ؟ نوزادک و قنسر فیادلرندن
بیزار اولان پدر اگر سکوت بو یوکلیکنی
کوسترمنزه بر قاج سوز خوردنیر و یا خودده :
چوجقه باق « کی برامر ویریر . والدیه در حال
چوجقک آغزیه نه سنی صوقار ! ! عجب اچوجق
نیچون آغلا یور ؟ برچوجقه کونده قاج کره و نه وقتلر
نه ویرمه لی ؟ پدر و والدیه یوزده دوقسان بورالری
دوشونمز آغلا یان چوجقلره آفیون ورن
و راحتجه او یوتان زواللی جاهل والدیه لرده چوق .
چوجق بهشیکدن چیقار چیمماز ، والدیه سی ،
اقرباسی ، خدمتچیلری طرفندن ایلك پایلان همت ،
چوجقی بیس بوغاز ، عارسز ، هراستدیکنی یایمغه
هوسکار ایتک اولور . علائم محبت اولق اوزره لزومی
لزمسز ما کولاندن هراوکنه کلن چوجقه اکرام
ایدر . معافیته اکثر عائله لرده چوجق بو یوکله ،
اولکی مناسزا کراملر قدر مناسز تکدیرلره ، تویخلره ،
حتی دایمغه مظهر اولور . حتی والدیه سی ، چوجقه
قارشیه بیس قورسی کی اولدیه نازکانه ! ! خطا بلردن
عواملنی نسبتنده . . اوغلی کی شتومه « قدر هذیانلری
صنرف ایدر .

پدره کلنجه : اگر اقساملری اوه سرخوش
کله رک نوزادینه دنانت درسی ویرمیورسه ، اکثریا
فضیلت و اخلاق درسی ویرمکی ده زائد بولور . عائله
خلقینک هر حرکتی اطرادسز و انتظامسز اولدیفنی
ایچون چوجق ده بک کوچو کدن کیفیه ، سوق طبعیه سینه
تبعیتله حرکت آلیشیر .

زده اک طمانی محبت ، اونه کی بریکنی ذم و تشهریدن
عبارتدر . باخصوص قادیلر مزده . چوجق بو محبتلری
دیکله به دیکله به هرشیدن اول تمام اولور . بک چوق
غیر معقول آرزولرینه مساعدیه ایتدیکمز حالده بعضا ده
اک طبعی آرزولری اسعاف ایتمیشمز ، چوجقی
حیله کار ویالانجی اولمغه سوق ایدر .

والخاصه چوجق ، آغوش عائله سنده ، عمی بر
شکلده واعیاد حالی آلاجق صورتده درس فضیلت
و انتظام کورمز . کندیسنده حسن تدقیق قوتلندیکی
وقت ، عائله سنده جریان ایدن فنا کوره نکاری تقلیده
باشلار .

اوده خدمتچی وار ایسه ، چوجق هر حالده بزاز
فضله تربیه سز اولور : خدمتچی به مالک اولان آنالر ،
اولادلرله بالکزر او قشامق ایچون اشتغال ایدرلر .
بو خدمتچیلر ، چوجق تربیه سی ایچون هیچ بر فکره
مالک اولمادقلرندن ماعدا چوق کره جاهل و قبا و حتی
اخلاقسز و زوزک سفیه لر اولورلر . بولردن برچوجقک